

קווים מנחים לנגישות תכנים באינטרנט

Web Content Accessibility Guidelines

תקן זה הוכן על ידי ועדת המומחים 210107 – נגישות אתרי אינטרנט, בהרכב זה: בת שבע אנגלברג-בר, שאולה הייטנר (יו"ר), הראל חייט, אדם סולומון, אייל סלע

כמו כן תרמו להכנת התקן אילנה בניש וג'ו שחף

תקן זה אושר על ידי הוועדה הטכנית 2101 – נגישות אתרים, בהרכב זה:

W3C – איגוד האינטרנט הבין-לאומי	-	מורד שטרן
איגוד האינטרנט הישראלי	-	שאולה הייטנר (יו"ר)
איגוד לשכות המסחר	-	טל כתרן
האוניברסיטה הפתוחה	-	בת שבע אנגלברג-בר
האיגוד הישראלי לביקורת ואבטחת מערכות מידע	-	יאיר רודיאקוב
לשכת מנתחי מערכות מידע בישראל	-	מיטל בן דוד
מכון התקנים הישראלי – אגף התעשייה	-	חיים רחמיאל
משרד האוצר	-	נדב שרייבמן
עמותת נגישות ישראל	-	יובל וגנר
רשות ההסתדרות לצרכנות	-	גיל דביר

יריב רונן ודנית לביא ריכזו את עבודת הכנת התקן.

הודעה על מידת התאמת התקן הישראלי לתקנים או למסמכים זרים
תקן ישראלי זה, למעט השינויים והתוספות הלאומיים המצוינים בו,
זהה למסמך הקווים המנחים של קונסורציום הרשת הכלל-עולמית (W3C)
Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.0 –
11 December 2008

מילות מפתח:

רשת האינטרנט (הכלל-עולמית), אינטרנט, נגישות, אנשים עם מוגבלות, ארגונומיה, נכים.

Descriptors:

world wide web, internet, accessibility, disabled people, ergonomics, handicapped people.

עדכניות התקן

התקנים הישראליים עומדים לבדיקה מזמן לזמן, ולפחות אחת לחמש שנים, כדי להתאימם להתפתחות המדע והטכנולוגיה. המשתמשים בתקנים יודאו שבידיהם המהדורה המעודכנת של התקן על גיליונות התיקון שלו. מסמך המתפרסם ברשומות כגיליון תיקון, יכול להיות גיליון תיקון נפרד או תיקון המשולב בתקן.

תוקף התקן

תקן ישראלי על עדכוני נכנס לתוקף החל ממועד פרסומו ברשומות. יש לבדוק אם המסמך רשמי או אם חלקים ממנו רשמיים. תקן רשמי או גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות, אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.

סימון בתו תקן

כל המייצר מוצר, המתאים לדרישות התקנים הישראליים החלים עליו, רשאי, לפי היתר ממכון התקנים הישראלי, לסמנו בתו תקן:

הקדמה לתקן הישראלי

תקן ישראלי זה הוא מסמך הקווים המנחים של קונסורציום הרשת הכלל-עולמית (W3C), Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.0, (מהדורה 2.0) מדצמבר 2008, שאושר כתקן ישראלי בשינויים ובתוספות לאומיים.

הערה:

המסמך של W3C מדצמבר 2008 אומץ על ידי התקן הבין-לאומי ISO/IEC 40500 (מהדורה ראשונה) מאוקטובר 2012.

המסמך של W3C מדצמבר 2008 מובא בקישור לכתובת שלהלן:

<http://www.w3.org/TR/WCAG20>^(א)

לנוחות המשתמש, מובא תרגום לעברית של מסמך זה בקישור לכתובת שלהלן:

<https://www.isoc.org.il/files/w3c-wai/guidelines.html>^(א)

הערה:

תרגום זה מתעדכן מפעם לפעם עקב שינויים במסמך של ארגון ה-W3C. במקום שיש אי-התאמה בין המקור לבין התרגום, קובע המקור באנגלית.

מבוא לתקן הישראלי

מסמך הקווים המנחים של קונסורציום הרשת הכלל-עולמית (W3C^(א)) לנגישות תכנים באינטרנט^(ג) (WCAG^(ד)) (מהדורה 2.0) כולל קשת רחבה של קווים מנחים ליצירת תכנים נגישים יותר באתרי אינטרנט. הקפדה על קווים מנחים אלה תאפשר נגישות לתוכני אינטרנט לקהל רחב יותר של אנשים עם מוגבלות, כגון עיוורון ולקויות ראייה, חירשות וכבדות שמיעה, לקויות למידה, מוגבלויות קוגניטיביות, מוגבלות תנועה, מוגבלויות דיבור, רגישות לאור ושילובים של מוגבלויות אלה. יישום הקווים המנחים יגרום לכך שתוכן האתר יהיה נגיש יותר גם לכלל המשתמשים. יתרה מזו, תוכני אינטרנט נגישים, כגון תיאורי טקסט של רכיבים גרפיים, מקדמים את האתר במנועי החיפוש (Search Engine Optimization).

נגישות לתכנים באינטרנט חשובה גם במערכות פנימיות בארגונים ומשפרת את שילובם של אנשים עם מוגבלות בשוק העבודה.

מסמך הקווים המנחים WCAG 2.0 פותח על ידי קונסורציום הרשת הכלל-עולמית (W3C) בשיתוף עם אנשים וארגונים מכל העולם, במטרה לספק תקן משותף לנגישות לתכנים באינטרנט העונה על צורכיהם של אנשים של ארגונים ושל ממשלות ברחבי העולם. WCAG 2.0 מבוסס על WCAG 1.0 ומתוכנן כך שיתאים למגוון הרחב של טכנולוגיות אינטרנט בהווה ובעתיד. המסמך מביא קווים מנחים הניתנים לבחינה, אך יישומם מחייב מידה רבה של שיפוט אנושי (human evaluation).

קווים מנחים אלה מיועדים לשמש ארגונים וגופים פרטיים וציבוריים, לרבות מנהלי אתרים, מפתחי אתרים, מעצבי אתרים, עורכי תוכן, בעלי עסקים, מנהלי מכירות, אחראים על יחסי ציבור, מנהלי משאבי אנוש,

^(א) בעת הכנת תקן זה כתובת זו היא הכתובת שבתוקף.

^(ב) W3C – World Wide Web Consortium; לפי קביעת האקדמיה ללשון העברית: מארג כלל-עולמי - World Wide Web.

^(ג) לפי קביעת האקדמיה ללשון העברית: מְרֻשָּׁת - Internet.

^(ד) WCAG – Web Content Accessibility Guidelines.

מנהלי טכנולוגיית מידע וקובעי מדיניות ויישום של תכנים באינטרנט בכל ארגון הנדרש לכך והמבקש לספק למשתמשים יכולת גלישה נגישה, שמישה ונוחה.

נספח ד (למידע בלבד) לתקן הישראלי מסביר את השינויים הלאומיים שהוכנסו לתקן בסעיפים 1.2.1 עד 1.2.3 הדנים במדיה מבוססת-זמן (וידאו^(ה) או/וגם שמע) ובסעיף 2.4.10 הדין בכותרות לקטעים.

ההחלטה לשנות את רמת הנגישות של מדיה מבוססת-זמן, שעיקרה הוספת כתוביות לסרטי וידאו, נבעה מהקושי במימוש סעיפים אלה בשפה העברית כיום (מבחן "הנטל הכבד"). ביישום הקווים המנחים, יש צורך להתייחס לנושא "הנטל הכבד", מתוך הבנה שהתאמה לסעיפים מסוימים של התקן תקשה על הגוף המיישם לעמוד בקווים המנחים מסיבות כלכליות (עלויות התאמה גבוהות) וטכניות. במקרים כאלה, מצופה מהגוף המיישם לייצר חלופות שאינן מקוונות.

מאחר שאתרי האינטרנט הם דינמיים מטבעם, ניתן להניח שבזמן אמת תיתכן סטייה מעמידה מלאה בקווים המנחים עקב מורכבות היישום והתחזוקה השוטפת של עריכת תוכני אתרי האינטרנט.

בעתיד יישקל מחדש השינוי ברמת הנגישות של מדיה מבוססת-זמן, בהנחה שיהיו כלים אוטומטיים זמינים להוספת כתוביות בשפה העברית.

יישום הקווים המנחים שבתקן מחייב הקצאת משאבים רבים בשלב בניית האתר. למרות זאת, ולאור חשיבות הנושא, אנו קוראים לכל בעלי האתרים לעשות כמיטב יכולתם וליישם את הקווים המנחים של התקן כדי לשפר את נגישות האתר לציבור הרחב ככל האפשר.

חלות התקן

תקן זה מביא קווים מנחים לנגישות תכנים באינטרנט.

פירוט השינויים והתוספות הלאומיים לסעיפי המסמך של W3C

Guideline 1.2 Time-based Media: Provide alternatives for time-based media

1.2.1 Audio-only and Video-only (Prerecorded)

בשורה הרביעית, האות "A" שבסוגריים אינה חלה, ובמקומה יחול: "AA".

1.2.2 Captions (Prerecorded)

בסוף סעיף המשנה, האות "A" שבסוגריים אינה חלה, ובמקומה יחול: "AA".

1.2.3 Audio Description or Media Alternative (Prerecorded)

בסוף סעיף המשנה, האות "A" שבסוגריים אינה חלה, ובמקומה יחול: "AA".

Guideline 2.4 Navigable: Provide ways to help users navigate, find content, and determine where they are.

2.4.10 Section Headings

בשורה השנייה, האותיות "AAA" שבסוגריים אינן חלות, ובמקומן יחול: "AA".

^(ה) לפי קביעת האקדמיה ללשון העברית המונח העברי הוא "חוזיי".

בסוף התקן יוסף נספח ד כמפורט להלן:

נספח ד – פירוט והסברים לשינויים ולתוספות הלאומיים בהנחיה 1.2 הדנה במדיה מבוססת-זמן⁽¹⁾

ובהנחיה 2.4 הדנה בניווט נוח

(למידע בלבד)

הסבר	הרמה המומלצת בתקן הישראלי ת"י 5568	הרמה הנוכחית ב-WCAG 2.0	הסעיף
עבור שמע-בלבד מוקלט מראש (למשל: תוכנית רדיו מוקלטת): יש לספק חלופה טקסטואלית של ההתרחשות, בצורה מובנת, בעבור כל תוכן המדיה ^(א)	AA	A	1.2.1. שמע-בלבד, וידאו-בלבד (מוקלט מראש)
עבור וידאו-בלבד מוקלט מראש (למשל: סרטון הדרכה ללא קול): יש לספק חלופה טקסטואלית של ההתרחשות, בצורה מובנת, בעבור כל תוכן המדיה ^(א) או חלופה בשמע של ההתרחשות, בצורה מובנת, בעבור כל תוכן המדיה	AA	A	
עבור וידאו + שמע שהוקלטו מראש (למשל: הקלטת הרצאה בוידאו): יש לספק כתוביות וגם יש לספק אחד מהשניים: א. חלופה טקסטואלית של ההתרחשות, בצורה מובנת, בעבור כל תוכן המדיה ^(א) ב. תיאור שמע של ההתרחשות, בצורה מובנת, בעבור כל תוכן המדיה בערוץ שמע נוסף	AA	A	1.2.2. כתוביות (הקלטה מראש) 1.2.3. תיאור בשמע או חלופה למדיה (הקלטה מראש)
בכל דף רשת שיש בו תוכן טקסטואלי בעל מבנה היררכי, יצוינו כותרות בתגית H.	AA	AAA	2.4.10. כותרות לקטעים
הערה לטבלה:			
(א) חלופה של כל תוכן המדיה היא העברת כל המידע (קולי או/וגם חזותי) כדי להבין את ההתרחשות (התסריט) במלואה.			

⁽¹⁾ נספח זה אינו מתייחס למדיה מבוססת-זמן שהיא בעצמה כבר חלופה טקסטואלית, כגון השמעה של CAPTCHA (Completely Automated Public Turing test to tell Computers and Humans Apart) למי שמתקשה בפיענוח הטקסט.